T089 ATĐ 1 (01) Luận A Tỳ Đạt Ma Tập Dị Môn Túc Q1-Duyên Khởi

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1536

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA
TAÄP DÒ MOÂN TUÙC
Taùc giaû: Toân giaû Xaù Lôïi Töû.
Haùn dòch: Ñôøi Ñöôøng, Tam Taïng Phaùp sö Huyeàn Traùng
QUYEÅN 1

Phaåm 1: DUYEÂN KHÔÛI

Moät thuôû noï, Ñöùc Theá Toân ñeán nguï taïi khu röøng Chieát-loä-ca, gaàn aáp huyeän Ba Ba, nôi sinh soáng cuûa soá ñoâng caùc löïc só. Baáy giôø, trong aáp huyeän, taïi thoân Ñoâng Taây nôi caùc löïc só thöôøng ñeán tuï hoïp vui chôi goïi laø OÁt-baït-nhaõ-ca-cöïu-cheá-ña, vöøa môùi xaây xong moät ñaøi trang söùc baèng ngoïc quyù. Nôi naày chöa heà coù moät vò Sa-moân hay Baø-la-moân, löïc só naøo ñeán ôû vaø söû duïng caùc tieän nghi. Khi bieát ñöôïc Ñöùc Theá Toân cuøng quyù Taêng só Bí-soâ vöøa ñeán nguï nôi khu röøng gaàn ñoù, thì hoï heát söùc vui möøng, hoäi hoïp nhau laïi vaø baøn: “Chuùng ta vöøa môùi söûa sang xaây döïng xong toøa ñaøi ñeïp tuyeät aáy. Vaäy tröôùc heát neân thænh Phaät cuøng caùc thaày Bí-soâ coù phöôùc ñieàn voâ thöôïng ñeán ôû taïi ñaây. Nhaân ñoù ngheà nghieäp cuûa chuùng ta seõ phaùt ñaït, coù bao nhieâu tieàn baïc ñeå chi duïng, do ñoù an oån vui söôùng, suoát ñeâm an giaác chaúng lo toan chi, nhö theá chaúng toát laém sao?”. Caùc löïc só sau khi baøn luaän xong, ñeàu chieâu taäp baïn beø vaø baø con quyeán thuoäc cuøng ra khoûi aáp Ba Ba ñeán thaúng choã Nhö Lai. Ñeán nôi

cuøng leã döôùi chaân Phaät, ñi nhieãu quanh Phaät ba voøng roài cuøng ngoài sang moät phía. Baáy giôø, Ñöùc Baïc-giaø-phaïm duøng lôøi leõ hieàn hoøa dòu daøng thaêm hoûi an uûi caùc löïc só vaø baø con quyeán thuoäc cuûa hoï, laïi ñem ñuû caùc phaùp moân maàu nhieäm ñeå chæ baøy daïy baûo, vaø khích leä khen ngôïi heát söùc vui veû. Khi noùi xong thì Ñöùc Phaät im laëng ngoài yeân. Ñaùm ngöôøi löïc só khi nghe Ñöùc Phaät noùi phaùp xong thì vui möøng hôùn hôû, lieàn ñöùng daäy vaø chaáp tay cung kính cuøng baïch Phaät: - Löïc só chuùng con, trong aáp naày thöôøng ñeán tuï taäp vui chôi ôû thoân Ñoâng Taây nôi OÁt-baït-nhaõ-ca-cöïu-cheá-ña, vöøa môùi xaây döïng moät ñaøi trang söùc baèng ngoïc quyù, nhöng chöa coù vò Sa-moân hay Baø-la-moân vaø caùc löïc só naøo ñeán ôû ñoù caû. Nay mong Theá Toân thöông xoùt chuùng con, Ngaøi haõy cuøng quyù vò ñeä töû ñeán ôû nôi aáy, khieán chuùng con ñöôïc nhieàu lôïi ích, luoân ñöôïc an oån haïnh phuùc. Khi aáy, Ñöùc Nhö Lai thöông xoùt hoï lieàn ñem chuùng ñeä töû ñeán ôû taïi ñaây. Nhaân ñaáy Ngaøi duøng phaùp aâm vi dieäu vì caùc löïc só giaûng noùi nhöõng söï sai khaùc cuûa quaû baùo

boá thí, hoûi qua ñaùp laïi maõi ñeán ñeâm xuoáng ñaõ laâu. Ñaùm ngöôøi löïc só cuøng soá quyeán thuoäc ñöôïc nghe phaùp heát söùc vui möøng ñoàng leã Phaät roài ra veà. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo Toân giaû Xaù-lôïi-töû: - Löng Ta khaù ñau, caàn phaûi nghæ ngôi. Vaäy thaày haõy thay Ta giaûng noùi caùc phaùp thieát yeáu cho chuùng Bí-soâ, chôù neân boû phí thôøi giôø voâ ích. Khi aáy, Toân giaû Xaù-lôïi-töû yeân laëng vaâng lôøi. Baáy giôø, Ñöùc Phaät lieàn duøng boán lôùp OÁt-ñaùt-la-taêng traûi laøm ngoïa cuï, xeáp y laøm goái roài thaúng mình choàng chaân naèm nghieâng veà hoâng maët, thaâu giöõ taâm ñuùng phaùp nhaäp quang minh töôûng. Trong khi nhaäp ñònh vaãn ñaày ñuû caùc nieäm chaùnh tri nhöng taâm thì yeân laëng vöõng vaøng, baát ñoäng nhö ngoïn nuùi Ñaïi Baûo. Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-töû baûo chuùng Bí-soâ: - Vuøng ñaát Ba Ba naày tröôùc ñaây coù moät vò Ñaïo só, giöõa choán ñoâng ngöôøi ñaõ töï phong mình laø baäc Toân sö. Sau khi ngöôøi aáy qua ñôøi chöa ñaày moät thaùng thì caùc haøng ñeä töû baøy ra vieäc keát baïn thaønh töøng ñoâi moät. Caû hai ngöôøi maõi phaân vaân tranh caõi nhau, coù khi laïi mieät thò cheâ bai döõ doäi. Ai naáy töï baûo chæ mình laø keû thoâng suoát giaùo luaät cuûa thaày maø khoâng phaûi laø ai khaùc. Chæ coù mình hieåu roõ luaät phaùp aáy thì lôøi phaùn quyeát cuûa mình môùi ñuùng lyù hôïp nghi thöùc. Söï vieäc naày ñoái vôùi caùc oâng laø döùt phaàn. Theá laø nhöõng ñieàu thaày, daïy ai naáy töï cho laø cuûa rieâng mình, töï tieän ñoåi tröôùc ra sau, hoaëc theâm hoaëc bôùt, phaân chia chi li vuïn

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 1 5

vaët vaø laäp thaønh nhieàu moân phaùi khaùc nhau. Roài tranh giaønh ngoâi vò hôn thua, neân khích baùc, tranh luaän. Ñeå traùnh loãi laàm, khoù khaên, hoï caøng cheâ bai, baøi xích laãn nhau. Tuy coù tranh luaän, nhöng khoâng baøn veà ñaïo lyù maø chæ phun ra nhöõng dao maùc beùn nhoïn ñeå taøn haïi nhau. Nhöõng keû tín ñoà baïch y tin theo ñaïo ñoù thaáy ñaùm ñeä töû tranh choáng nhau nhö theá lieàn noåi giaän, khinh bæ boû ñi. Toân giaû Xaù-lôïi-töû laïi baûo ñaïi chuùng: - OÂng Ñaïo só ôû thoân Ba Ba lìa thaân toäc aáy chuû tröông: Noùi aùc laø phaûi chòu khoå, chaúng theå ra khoûi (giaûi thoaùt), chaúng theå ñaït ñeán chaùnh giaùc. Ñaây laø phaùp hö hoaïi khoâng theå ñaït ñeán, khoâng theå nöông nhôø. Traùi laïi Ñöùc Nhö Lai baäc Chaùnh Ñaúng Giaùc, laø vò Ñaïi sö cuûa chuùng ta, coù giaùo phaùp chuû tröông: Noùi thieän ñöôïc thieän, luoân ñöôïc giaûi thoaùt, xuaát ly, coù theå ñaït ñeán giaùc ngoä hoaøn toaøn (chaùnh giaùc), laø phaùp chaúng hö hoaïi, coù theå ñaït tôùi, coù choã nöông nhôø. Chuùng ta hieän nay ñöôïc nghe nhöõng giaùo phaùp Phaät noùi, hieän Ngaøi ñang coøn soáng ñaây, haõy hoøa hôïp keát taäp laïi thaønh phaùp Tyø-naïi-da. Chôù neân ñeå sau khi Nhö Lai nhaäp Nieát-baøn roài thì coù vieäc ñeä töû ñeä töû tranh caõi choáng ñoái nhau. Traùi laïi ta soáng raát hoøa thuaän, sieâng naêng tuaân giöõ caùc phaùp luaät phaïm haïnh thanh tònh. Thöông xoùt haøng trôøi, ngöôøi ôû theá gian, khieán hoï thoï höôûng ñöôïc nhieàu phöôùc baùo an laïc thuø thaéng. ----------

Phaåm 2: MOÄT PHAÙP Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-töû laïi baûo ñaïi chuùng: Toaøn theå quyù thaày neân bieát Phaät laø ngöôøi ñaõ hieåu bieát moät caùch thaáu trieät ñaày ñuû veà phaùp moân duy nhaát, vaø ñaõ aân caàn giaûng noùi, daïy baûo chæ baøy cho toaøn theå ñeä töû, moân ñoà. Chuùng ta hieän nay caàn neân hoøa hôïp thu thaäp, keát taäp laïi ñaày ñuû. Ñeå sau naày khi Ñöùc Phaät dieät ñoä thì khoâng xaûy ra vieäc tranh caõi vaø khieán cho taát caû moïi ngöôøi neân hoøa thuaän tuaân giöõ caùc phaùp luaät vaø phaïm haïnh thanh tònh taïo caùc lôïi laïc laâu daøi cho voâ soá caùc loaøi höõu tình. Thöông xoùt haøng trôøi, ngöôøi ôû theá gian khieán hoï thoï höôûng ñöôïc nhieàu phöôùc baùo an laïc thuø thaéng. Theá naøo laø moät phaùp? Coù keä (OÁt-ñaø-nam) noùi: Moät phaùp laø höõu tình Nöông aên, nöông nghieäp soáng Ñoái taát caû phaùp thieän Chôù phoùng daät laøm troïng.

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 1 6

Taát caû caùc loaøi höõu tình ñeàu nöông vaøo vieäc aên uoáng maø soáng. Taát caû caùc loaøi höõu tình ñeàu nöông vaøo nghieäp baùo (haønh) maø soáng. Ñoái vôùi caùc phaùp thieän chôù neân khinh thöôøng, soáng phoùng daät... ñoù goïi laø “moät phaùp duy nhaát”. Theá naøo laø taát caû loaøi höõu tình ñeàu nöông vaøo vieäc aên uoáng maø soáng? Coøn aên laø sao, maø noùi loaøi höõu tình ñeàu phaûi nöông nhôø vieäc aên uoáng maø soáng coøn. Naày quyù thaày Bí-soâ neân bieát, nhö Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi: Vieäc aên uoáng coù boán caùch, nhôø ñoù khieán nhieàu chuûng loaïi höõu tình ñöôïc yeân soáng vaø coù theå hoaït ñoäng giuùp ích cho caùc nhu caàu cuûa ñôøi soáng. Boán caùch aên uoáng aáy laø gì? (Söï nuoâi soáng aáy laø gì?) 1. Laø aên moät naém côm duø lôùn hay beù, nhieàu hay ít. 2. Laø aên baèng caùch xuùc chaïm. 3. Laø aên baèng yù töôûng nghó ñeán. 4. Laø aên baèng thöùc bieát. Do boán caùch aên naày neân noùi caùc loaøi höõu tình ñeàu phaûi nöông nhôø aên uoáng maø soáng. Hoûi: Do nguyeân côù gì bieát ñöôïc caùc loaøi höõu tình ñeàu phaûi nhôø aên uoáng maø soáng coøn? Ñaùp: AÁy laø caùc loaøi höõu tình ñoái vôùi thaân theå hoï do söï tuï hoïp taïo neân, vaø khi thöùc aên chöa ñaày ñuû laø nguyeân nhaân chính cho loaøi coù töôûng, vaø khi thöùc aên ñaày ñuû laø nguyeân nhaân chính cho loaøi coù töôûng, coù suy nghó laøm vieäc noùi naêng hoaït ñoäng soáng coøn, vaø bao nhieâu bieán chuyeån khaùc nhau... Traùi laïi cuõng ñoái vôùi loaøi höõu tình ñoù maø söï caïn kieät thieáu thoán thöùc aên laø nguyeân nhaân chính khieán caùc suy nghó hoaït ñoäng noùi naêng kia phaûi cheát choùc, tan naùt vaø bieán chuyeån ñoåi khaùc. Do ñoù bieát ñöôïc caùc loaøi höõu tình ñeàu phaûi nöông nhôø thöùc aên maø soáng coøn. Hoûi: Nhö theá, vôùi boán caùch aên uoáng ñoù, neân noùi ñoù laø höõu vi hay voâ vi? Ñaùp: Neân noùi laø höõu vi. Hoûi: Nhö theá, vôùi boán caùch aên uoáng ñoù, neân goïi laø thöôøng hay voâ thöôøng? Ñaùp: Neân noùi laø voâ thöôøng. Hoûi: Vôùi boán caùch aên ñoù, neân noùi laø coøn maõi laâu daøi hay chaúng laâu daøi, coøn maõi? Ñaùp: Neân noùi laø chaúng laâu daøi maõi. Hoûi: Vôùi boán caùch aên ñoù, neân noùi laø bieán ñoåi hay chaúng bieán ñoåi?

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 1 7

Ñaùp: Neân noùi laø bieán ñoåi. Hoûi: Vôùi boán caùch aên ñoù, neân noùi laø do duyeân sinh hay noùi chaúng phaûi do duyeân sinh? Ñaùp: Neân noùi laø do duyeân sinh ra. Hoûi: Vôùi boán caùch aên ñoù, neân noùi noù thuoäc veà danh hay thuoäc veà saéc? Ñaùp: Veà ñoaøn thöïc thì noùi thuoäc veà saéc, coøn ba caùch aên kia thì neân noùi thuoäc veà danh. Hoûi: Vôùi boán caùch aên ñoù, neân noùi laø höõu kieán hay baûo laø voâ kieán? Ñaùp: Neân noùi laø voâ kieán. Hoûi: Vôùi boán caùch aên ñoù, neân noùi laø höõu ñoái hay laø voâ ñoái? Ñaùp: Vôùi ñoaøn thöïc (aên töøng naém) neân noùi laø höõu ñoái, coøn ba thöù aên kia thì noùi laø voâ ñoái. Hoûi: Vôùi boán caùch aên ñoù, neân noùi laø taâm hay chaúng phaûi taâm, neân noùi laø taâm sôû hay chaúng phaûi taâm sôû, neân noùi laø taâm töông öng hay noùi taâm chaúng phaûi töông öng? Ñaùp: Vôùi ñoaøn thöïc neân noùi laø chaúng phaûi taâm, chaúng phaûi taâm sôû, vaø taâm chaúng töông öng. Coøn aên baèng caùch xuùc chaïm vaø baèng yù nghó, neân noùi laø taâm sôû vaø taâm töông öng. Rieâng aên baèng thöùc bieát thì noùi ñoù laø taâm. Hoûi: Vôùi boán caùch aên ñoù, neân noùi laø thieän, baát thieän hay voâ kyù? Ñaùp: Vôùi ñoaøn thöïc neân noùi laø voâ kyù, coøn ba caùch aên kia neân noùi laø thieän, hoaëc baát thieän, hoaëc laø voâ kyù. Hoûi: Theá naøo laø aên baèng caùch xuùc chaïm thieän? Ñaùp: Neáu xuùc chaïm coù phaùp thieän höõu laäu laøm ñieàu kieän thì coù theå giuùp nuoâi lôùn caùc caên vaø theâm nhieàu ích lôïi ñoái vôùi thaân töù ñaïi. Nôi naøo caàn thaám ñöôïm thì ñöôïm thaám, nôi naøo caàn laøm cho töôi treû thì laøm cho töôi treû, caàn che chôû, chuyeån ñoåi, giöõ gìn thì saün saøng che chôû, chuyeån ñoåi, vaø giöõ gìn. Ñoù goïi laø caùch aên xuùc chaïm thieän. Hoûi: Theá naøo laø aên baèng caùch xuùc chaïm baát thieän? Ñaùp: Neáu do xuùc chaïm baát thieän laøm ñieàu kieän thì töø ñoù coù theå nuoâi lôùn caùc caên vaø thaân töù ñaïi ñöôïc nhieàu lôïi ích. Laïi hay thaám nhuaàn nhöõng choã (nhöõng luùc) caàn thaám nhuaàn..., cho ñeán chuyeån ñoåi, giöõ gìn v.v... thì ñoù goïi laø caùch aên xuùc chaïm baát thieän. Hoûi: Theá naøo laø aên baèng caùch xuùc chaïm voâ kyù? Ñaùp: Neáu nhôø xuùc chaïm voâ kyù laøm ñieàu kieän, töø ñoù coù theå nuoâi lôùn caùc caên thaân töù ñaïi ñöôïc theâm lôïi ích, laïi hay thaám ñöôïm nhöõng choã,

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 1 8

nhöõng choã caàn ñöôïc thaám ñöôïm cho ñeán chuyeån ñoåi, giöõ gìn..., thì goïi laø caùch aên xuùc chaïm voâ kyù. Hoûi: Theá naøo laø caùch aên baèng yù töôûng nghó ñeán thieän? Ñaùp: Neáu luùc ñoù coù caùc phaùp thieän höõu laäu töông öng vôùi yù nghó, nghó caùc vieäc ñang xaûy ra tröôùc maét, nghó nhöõng vieäc, nhöõng yù ñaõ nghó qua, nghó ñeán caùc loaïi yù nghieäp taïo neân taâm yù ñoù. Ñoù goïi laø caùch aên baèng yù töôûng nghó thieän. Hoûi: Theá naøo laø caùch aên baèng yù töôûng nghó ñeán baát thieän? Ñaùp: Neáu chaïm vieäc baát thieän laïi öùng hôïp vôùi caùc yù nghó luùc ñoù, maø nghó vieäc tröôùc maét v.v... cho ñeán nghó ñeán caùc yù nghieäp taïo ra neân taâm yù ñoù..., thì goïi ñoù laø caùch aên baèng yù töôûng nghó ñeán baát thieän. Hoûi: Theá naøo laø caùch aên baèng yù töôûng nghó ñeán voâ kyù? Ñaùp: Neáu chaïm vieäc voâ kyù öùng hôïp vôùi caùc yù nghó luùc ñoù..., cho ñeán nghó ñeán caùc yù nghieäp v.v... thì goïi laø caùch aên baèng yù töôûng nghó ñeán voâ

kyù. Hoûi: Theá naøo laø caùch aên baèng thöùc bieát thieän? Ñaùp: Neáu coù phaùp thieän höõu laäu töông öng vôùi caùc taâm yù thöùc luùc ñoù, thì goïi laø caùch aên baèng thöùc bieát thieän. Hoûi: Theá naøo laø caùch aên baèng thöùc bieát baát thieän? Ñaùp: Neáu yù nghó baát thieän töông öng vôùi caùc taâm yù thöùc luùc ñoù, thì goïi laø aên baèng thöùc bieát baát thieän. Hoûi: Theá naøo laø caùch aên baèng thöùc bieát voâ kyù? Ñaùp: Neáu yù nghó voâ kyù töông öng vôùi taâm yù thöùc luùc ñoù, thì goïi laø aên baèng thöùc bieát voâ kyù. Hoûi: Nhö theá, vôùi boán caùch aên ñoù, neân goïi laø hoïc hay voâ hoïc, hay goïi laø phi hoïc phi voâ hoïc. Ñaùp: Neân noùi phi hoïc phi voâ hoïc. Hoûi: Vôùi boán caùch aên ñoù, neân noùi thuoäc coõi Duïc, coõi Saéc hay coõi Voâ saéc? Ñaùp: Veà ñoaøn thöïc neân noùi thuoäc coõi Duïc, coøn ba caùch aên kia thì hoaëc thuoäc coõi Saéc hoaëc coõi Voâ saéc. Hoûi: Caùc thöùc aên ñeàu laø ñoaøn thöïc chaêng? Ñaùp: Chæ caùc ñoaøn thöïc thì ñeàu laø aên. Coù nhöõng caùi aên nhöng khoâng caàn phaûi ñoaøn thöïc, töùc ba caùch aên kia vaø theá tuïc (soáng ôû ñôøi). Hoûi: Caùc thöùc aên ñeàu laø aên baèng xuùc chaïm chaêng? Ñaùp: Xuùc chaïm ñeàu laø aên, nhöng coù thöùc aên chaúng phaûi laø aên baèng xuùc chaïm. Töùc laø ba caùch aên kia vaø theá tuïc. Hoûi: Caùc thöùc aên ñeàu laø aên baèng yù nghó chaêng?

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 1 9

Ñaùp: Caùc yù nghó ñeàu laø aên, nhöng coù nhöõng thöùc aên chaúng phaûi aên baèng yù nghó. Töùc laø ba caùch aên kia vaø theá tuïc. Hoûi: Caùc thöùc aên ñeàu laø aên baèng thöùc chaêng? Ñaùp: Caùch aên cuûa thöùc ñeàu laø aên, nhöng coù nhöõng thöùc aên chaúng phaûi laø aên baèng thöùc. Töùc laø ba caùch aên khaùc kia vaø theá tuïc. Hoûi: Caùc phaàn aên töøng naém ñeàu laø aên chaêng? Ñaùp: Neân quy thaønh boán luaän chöùng: 1. Coù nhöõng naém töøng phaàn aên nhöng chaúng phaûi laø aên, laø coù caùc phaàn aên naày laøm duyeân ñaáy nhöng caùc caên hö hoaïi, oám gaày, thaân theå bieán ñoåi hö hoaïi. 2. Laïi coù caùch aên nhöng chaúng caàn phaàn aên. Töùc laø ba caùch aên kia vaø theá tuïc. 3. Laïi coù phaàn aên maø cuõng laø aên, ñoù laø caùc phaàn aên naày laøm duyeân khieán caùc caên taêng tröôûng, thaân theå ñaày ñuû theâm hôn, vaø coù theå thaám ñöôïm nôi caàn thaám ñöôïm, cho ñeán tuøy söï giöõ gìn v.v... 4. Laïi coøn coù chaúng coù phaàn aên maø cuõng chaúng phaûi aên, töùc laø tröø töôùng tröôùc vöøa keå. Hoûi: Caùc thöù chaïm xuùc ñeàu goïi laø aên chaêng? Ñaùp: Neân chia ra boán luaän chöùng: 1. Laø coù chaïm xuùc maø chaúng coù aên, töùc laø coù chaïm xuùc vôùi phaùp voâ laäu vaø höõu laäu ñeå laøm duyeân, nhöng caùc caên laïi bò hao gaày, thaân theå bò bieán ñoåi hö hoaïi. 2. Laïi coù caùch aên maø chaúng caàn phaûi chaïm xuùc, laø khaùc vôùi ba caùch aên kia vaø theá tuïc. 3. Laïi coù xuùc chaïm maø cuõng laø aên, laø coù xuùc chaïm vôùi höõu laäu ñeå laøm duyeân, giuùp caùc caên theâm lôùn, thaân theå ñaày ñuû ích lôïi vaø laïi coù theå thaám ñöôïm tuøy nôi caàn thaám ñöôïm, cho ñeán giöõ gìn tuøy nôi caàn giöõ gìn v.v... 4. Laïi coù chaúng caàn xuùc chaïm maø chaúng phaûi laø aên, töùc laø tröø ba töôùng tröôùc vöøa keå. Nhö caùch aên do xuùc chaïm coù boán thöù ñoù, caùch aên veà yù nghó vaø veà thöùc bieát thì cuõng nhö theá, neân bieát. Hoûi: Laïi coù khi naøo do aên laøm ñieàu kieän roài sinh ra aên, sinh ra chaúng phaûi aên,

hoaëc sinh ra aên nhöng chaúng phaûi aên chaêng? Ñaùp: Coù sinh ra. Hoûi: Theá naøo laø do aên laøm duyeân maø sinh ra aên? Ñaùp: Khi coù phaàn aên laøm duyeân thì sinh ra ba thöù aên kia. Hoûi: Theá naøo laø do aên laøm duyeân maø sinh ra chaúng phaûi aên?

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 1 10

Ñaùp: Do ñoaøn thöïc laøm duyeân maø sinh ra thoï, töôûng, taùc yù v.v... Hoûi: Theá naøo laø do aên laøm duyeân maø sinh ra aên nhöng chaúng phaûi aên? Ñaùp: Do ñoaøn thöïc laøm duyeân maø sinh ra ba thöù aên kia vaø thoï, töôûng, taùc yù v.v... Hoûi: Laïi coù khi naøo chaúng phaûi aên laøm duyeân maø sinh ra chaúng phaûi aên, sinh ra aên, sinh ra aên maø chaúng phaûi aên chaêng? Ñaùp: Coù sinh ra. Hoûi: Theá naøo laø chaúng phaûi aên laøm duyeân maø sinh ra chaúng phaûi aên? Ñaùp: Nhö maét vaø saéc laøm duyeân thì sinh ra thoï, töôûng, taùc yù v.v... Hoûi: Theá naøo laø chaúng phaûi aên laøm duyeân maø sinh ra aên? Ñaùp: Nhö maét vaø saéc laøm duyeân maø sinh ra caùc caùch aên veà chaïm xuùc, yù nghó vaø thöùc bieát. Hoûi: Theá naøo laø chaúng phaûi aên laøm duyeân maø sinh ra aên nhöng chaúng phaûi aên? Ñaùp: Nhö maét vaø saéc laøm duyeân maø sinh ra caùc caùch aên veà chaïm xuùc, yù nghó vaø thöùc bieát cuøng thoï, töôûng, taùc yù v.v... Hoûi: Laïi coù khi naøo aên, chaúng phaûi aên laøm duyeân maø sinh ra chaúng phaûi aên, sinh ra aên, sinh ra aên chaúng phaûi aên chaêng? Ñaùp: Coù sinh ra. Hoûi: Theá naøo laø aên, chaúng phaûi aên laøm duyeân maø sinh ra chaúng phaûi aên? Ñaùp: Nhö maét, saéc vaø nhaõn thöùc laøm duyeân maø sinh ra caùc caùch aên veà xuùc chaïm, yù nghó vaø thöùc bieát cuøng thoï, töôûng, taùc yù v.v... Hoûi: Theá naøo laø aên, chaúng phaûi aên laøm duyeân maø sinh ra aên? Ñaùp: Nhö maét, saéc vaø nhaõn thöùc laøm duyeân maø sinh ra caùc caùch aên veà xuùc chaïm, yù nghó vaø thöùc bieát. Hoûi: Theá naøo laø aên, chaúng phaûi aên laøm duyeân maø sinh ra aên chaúng phaûi aên? Ñaùp: Nhö maét, saéc vaø nhaõn thöùc laøm duyeân thì sinh ra thoï, töôûng, taùc yù v.v... Hoûi: Neáu ñoaøn thöïc (coù phaàn aên thöïc) ñaõ döùt, ñaõ bieát khaép thì caùch aên baèng chaïm xuùc cuõng nhö theá chaêng? Ñaùp: Neáu aên baèng caùch xuùc chaïm ñaõ döùt, ñaõ bieát caùch thì ñoaøn thöïc cuõng theá. Coù ñoaøn thöïc ñaõ döùt, ñaõ bieát khaép maø chaúng phaûi laø thöùc aên xuùc chaïm, töùc laø chæ môùi lìa duïc nhieãm, chöa lìa ñöôïc thöôïng nhieãm. Nhö laáy ñoaøn thöïc ñoái chieáu vôùi aên baèng xuùc chaïm, ñoái chieáu vôùi aên

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 1 11

baèng yù nghó vaø thöùc bieát cuõng nhö theá. Hoûi: Neáu aên baèng chaïm xuùc ñaõ döùt, ñaõ bieát khaép thì aên baèng yù nghó coù nhö theá chaêng? Ñaùp: Coù nhö theá. Neáu laáy caùch aên do chaïm xuùc maø ñoái chieáu vôùi caùch aên baèng yù nghó thì ñoái vôùi caùch aên baèng thöùc cuõng nhö vaäy. Hoûi: Neáu aên baèng yù nghó ñaõ döùt, ñaõ bieát khaép thì caùch aên baèng thöùc cuõng nhö theá chaêng? Ñaùp: Cuõng nhö theá. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï aên uoáng ñaõ döùt, ñaõ bieát khaép, thì ñoù laø lìa ñöôïc caùch nhieãm tröôùc coõi Duïc, coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc chaêng? Ñaùp: Neáu ñoái vôùi ñoaøn thöïc ñaõ döùt, ñaõ bieát khaép, thì noù chæ lìa

nhieãm tröôùc ôû coõi Duïc, chöù khoâng phaûi ôû coõi Saéc vaø Voâ saéc. Coøn nhö ñoái vôùi caû ba caùch aên kia maø ñaõ döùt, ñaõ bieát khaép, thì noù ñaõ lìa ñöôïc caùc nhieãm ôû coõi Duïc, Saéc vaø Voâ saéc. Khi ñoù thì ñoái vôùi taát caû, taát caû söï vieäc, taát caû moïi thöù, taát caû ngoâi vò, taát caû choã, taát caû caùc raøng buoäc keát chaët ñeàu ñaõ lìa nhieãm oâ. Coøn taát caû loaøi höõu tình ñeàu phaûi nöông vaøo haønh maø soáng. Hoûi: Theá naøo laø haønh maø noùi laø loaøi höõu tình phaûi nöông vaøo haønh maø soáng? Ñaùp: Naày quyù thaày Bí-soâ neân bieát, nhö Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi: Neáu caùc loaøi höõu tình ñoái vôùi thaân theå mình, do tuï hoïp taïo neân, maø chaúng cheát maát, chaúng hao moøn, chaúng bò phaù vôõ, chaúng loãi laàm, chaúng lui suït..., thì ñeàu laø do ñôøi soáng (thoï) giöõ cho thaân xaùc (maïng caên) luoân lieân tuïc noái tieáp maõi. Cuoäc soáng (thoï) naày goïi laø haønh. Do caùi haønh ñoù maø caû loaøi höõu tình soáng coøn hoaït ñoäng ñöôïc chính haønh naày ñoái vôùi nhöõng vieäc caàn che chôû giöõ gìn hay chuyeån ñoåi thì noù seõ tuøy theo maø che chôû giöõ gìn chuyeån ñoåi. Do ñoù neân noùi taát caû caùc loaøi höõu tình ñeàu nöông nhôø haønh maø soáng. Hoûi: Do ñieàu kieän naøo maø bieát ñöôïc caùc loaøi höõu tình ñeàu nöông vaøo haønh maø truï? Ñaùp: Nghóa laø taát caû loaøi höõu tình ñoái vôùi thaân tuï hoïp naày, khi naøo cuoäc soáng cuûa haønh coøn ñaày ñuû laø nguyeân nhaân chính ñeå coù suy nghó, laøm vieäc, noùi naêng, hoaït ñoäng, soáng coøn vaø caùc söï chuyeån bieán khaùc nhau. Coøn nhö caùc loaøi höõu tình ñoù ñoái vôùi thaân tuï hôïp naày khi naøo cuoäc soáng cuûa haønh ñaõ thieáu vaéng laø nguyeân nhaân chính khieán caùc suy nghó noùi naêng hoaït ñoäng soáng coøn kia ñeàu phaûi cheát choùc tan naùt ruïi taøn vaø chuyeån bieán ñoåi khaùc. Do ñoù neân bieát caùc loaøi höõu tình ñeàu phaûi nöông nhôø vaøo haønh maø soáng coøn.

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 1 12

Hoûi: Nhö theá maïng soáng phaûi noùi laø höõu vi hay voâ vi? Ñaùp: Neân noùi laø höõu vi. Hoûi: Vôùi maïng soáng neân noùi laø thöôøng hay voâ thöôøng? Ñaùp: Neân noùi laø voâ thöôøng. Hoûi: Nhö theá maïng soáng ñoù neân noùi laø coøn maõi laâu daøi hay chaúng coøn maõi laâu daøi? Ñaùp: Neân noùi laø chaúng coøn maõi laâu daøi. Hoûi: Nhö theá maïng soáng ñoù neân noùi laø bieán ñoåi hay chaúng bieán ñoåi? Ñaùp: Neân noùi laø bieán ñoåi. Hoûi: Nhö theá maïng soáng ñoù neân noùi laø do duyeân sinh hay chaúng phaûi do duyeân sinh ra? Ñaùp: Neân noùi laø do duyeân sinh ra. Hoûi: Nhö theá maïng soáng ñoù neân noùi thuoäc veà saéc hay thuoäc veà danh? Ñaùp: Neân noùi thuoäc veà danh. Hoûi: Nhö theá maïng soáng neân noùi laø coù thaáy hay chaúng thaáy? Ñaùp: Neân noùi khoâng thaáy. Hoûi: Nhö theá maïng soáng neân noùi laø coù ñoái hay khoâng coù ñoái? Ñaùp: Neân noùi khoâng ñoái. Hoûi: Nhö theá maïng soáng neân noùi laø taâm hay chaúng phaûi taâm, neân noùi laø taâm sôû hay chaúng phaûi taâm sôû, neân noùi laø taâm töông öng hay taâm chaúng töông öng? Ñaùp: Neân noùi laø chaúng phaûi taâm, chaúng phaûi taâm sôû, vaø taâm chaúng töông öng. Hoûi: Nhö theá maïng soáng ñoù neân noùi laø thieän, baát thieän hay voâ kyù? Ñaùp: Neân noùi laø voâ kyù. Hoûi: Nhö theá maïng soáng ñoù neân noùi laø höõu laäu hay voâ laäu? Ñaùp: Neân noùi laø höõu laäu. Hoûi: Nhö theá maïng

soáng ñoù neân noùi laø hoïc hay voâ hoïc? Ñaùp: Neân noùi laø chaúng phaûi laø hoïc cuõng chaúng phaûi laø voâ hoïc. Hoûi: Nhö theá maïng soáng ñoù neân noùi thuoäc coõi Duïc, coõi Saéc, hay coõi Voâ saéc? Ñaùp: Neân noùi laø thuoäc coõi Duïc, hoaëc thuoäc coõi Saéc, hoaëc thuoäc coõi Voâ saéc. Vì sao noùi laø thuoäc coõi Duïc? Vì ñoù laø maïng soáng ôû coõi Duïc. Vì sao noùi laø thuoäc coõi Saéc? Vì ñoù laø maïng soáng ôû coõi Saéc.

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 1 13

Vì sao noùi laø thuoäc coõi Voâ saéc? Vì ñoù laø maïng soáng ôû coõi Voâ saéc. Hoûi: Neáu maïng soáng ôû coõi Duïc ñaõ döùt, ñaõ bieát khaép, thì maïng soáng ôû coõi Saéc cuõng nhö theá chaêng? Ñaùp: Neáu maïng soáng ôû coõi Saéc ñaõ döùt, ñaõ bieát khaép, thì maïng soáng ôû coõi Duïc cuõng theá. Coù maïng soáng ôû coõi Duïc ñaõ döùt, ñaõ bieát khaép thì chaúng phaûi laø maïng soáng ôû coõi Saéc. Nghóa laø ñaõ lìa ñöôïc caùi nhieãm ôû coõi Duïc, nhöng chöa lìa ñöôïc caùi nhieãm cuûa coõi Saéc. Hoûi: Neáu maïng soáng ôû coõi Duïc ñaõ döùt, ñaõ bieát khaép, thì maïng soáng ôû coõi Voâ saéc cuõng nhö theá chaêng? Ñaùp: Neáu maïng soáng ôû coõi Voâ saéc ñaõ döùt, ñaõ bieát khaép thì maïng soáng ôû coõi Duïc cuõng nhö theá. Coù maïng soáng ôû coõi Duïc ñaõ döùt, ñaõ bieát khaép thì chaúng phaûi laø maïng soáng ôû coõi Voâ saéc. Nghóa laø ñaõ lìa nhieãm coõi Duïc, nhöng chöa lìa ñöôïc nhieãm coõi Voâ saéc. Hoûi: Neáu maïng soáng ôû coõi Saéc ñaõ döùt ñaõ bieát khaép thì maïng soáng coõi Voâ saéc cuõng nhö theá chaêng? Ñaùp: Neáu maïng soáng ôû coõi Voâ saéc ñaõ döùt ñaõ bieát khaép, thì maïng soáng ôû coõi Saéc cuõng nhö theá. Coù maïng soáng ôû coõi Saéc ñaõ döùt ñaõ bieát khaép thì chaúng phaûi laø maïng soáng ôû coõi Voâ saéc. Nghóa laø ñaõ lìa nhieãm coõi Saéc, nhöng chöa lìa ñöôïc nhieãm coõi Voâ saéc. Hoûi: Neáu ñoái vôùi maïng soáng ñaõ döùt, ñaõ bieát khaép, thì noù coù lìa ñöôïc caùc nhieãm cuûa caû ba coõi Duïc, coõi Saéc vaø Voâ saéc chaêng? Ñaùp: Neáu maïng soáng ôû coõi Duïc ñaõ döùt, ñaõ bieát khaép, thì noù ñaõ lìa nhieãm ôû coõi Duïc, chaúng phaûi ôû coõi Saéc vaø Voâ saéc. Neáu maïng soáng ôû coõi Saéc ñaõ döùt, ñaõ bieát khaép, thì noù chæ môùi lìa nhieãm ôû coõi Duïc, Saéc, chöù khoâng phaûi ôû coõi Voâ saéc. Coøn neáu maïng soáng ôû coõi Voâ saéc ñaõ döùt, ñaõ bieát khaép thì khi aáy noù ñaõ lìa heát caùc nhieãm cuûa caû ba coõi Duïc, Saéc vaø Voâ saéc. Baáy giôø, ñoái vôùi taát caû, taát caû söï vieäc, taát caû moïi thöù, taát caû ngoâi vò, taát caû choã, taát caû söï raøng buoäc, keát chaët ñeàu ñöôïc lìa taát caû oâ nhieãm. Ñoái vôùi taát caû phaùp thieän khoâng coù buoâng lung. Theá naøo laø buoâng lung? Ñaùp: Neáu ñoaïn döùt caùc phaùp baát thieän, thöïc hieän ñaày ñuû caùc phaùp thieän, luoân luoân luyeän taäp trau gioài, luùc naøo cuõng tu trì, luoân thöïc hieän caùc vieäc moät caùch beàn bæ, laâu daøi maõi maõi, tu trì nhieàu laàn nhieàu ngaøy khoâng bao giôø ngöng nghæ. Ñoù goïi laø chaúng buoâng lung hay laø baát phoùng daät. ---------- Phaåm 3: HAI PHAÙP - Phaàn 1

Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-töû baûo ñaïi chuùng: Taát caû quyù thaày neân

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 1 14 bieát! Ñöùc Phaät laø ngöôøi ñaõ hieåu bieát thaáu suoát ñaày ñuû veà hai phaùp, ñaõ vì caùc

haøng ñeä töû, moân ñoà aân caàn giaûng daïy chæ baøy. Vaäy nay chuùng ta caàn neân hoøa hôïp keát taäp laïi, ñeå sau naày khi Ñöùc Phaät ñaõ dieät ñoä thì khoâng xaûy ra vieäc tranh caõi vaø khieán taát caû moïi ngöôøi caàn hoøa thuaän tuaân giöõ caùc phaùp luaät vaø phaïm haïnh thanh tònh ñeå taïo neân caùc lôïi laïc laâu daøi cho voâ soá caùc loaøi höõu tình. Thöông xoùt haøng trôøi, ngöôøi ôû theá gian, khieán hoï thoï höôûng caùc phöôùc baùo an laïc thuø thaéng. Theá naøo laø hai phaùp? Keä noùi: (OÁt-ñaø-nam) Hai phaùp laø Danh, Saéc, Cho ñeán Taän - Voâ sanh Goàm hai möôi baûy thöù Seõ giaûi thích chöông sau. Coù hai phaùp goïi laø danh vaø saéc. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø voâ minh vaø höõu aùi. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø coù thaáy vaø khoâng thaáy. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø khoâng hoå, khoâng theïn. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø hoå vaø theïn. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø lôøi aùc, baïn aùc. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø lôøi laønh, baïn laønh. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø kheùo leùo gaây toäi vaø kheùo leùo thoaùt toäi. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø kheùo leùo nhaäp ñònh vaø kheùo leùo xuaát ñònh. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø giôùi haïn kheùo leùo vaø taùc yù kheùo leùo. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø thaät thaø ngay thaúng vaø hieàn hoøa. Laïi coù hai phaùp, kham nhaãn (nhaãn nhuïc) vaø luoân vui. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø hoøa thuaän vaø cuùng döôøng. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø nieäm ñuû vaø bieát ñuùng. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø söùc suy nghó choïn loïc vaø söùc tu taäp. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø chaúng giöõ gìn caên moân vaø aên chaúng bieát löôøng ñuû. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø gioûi giöõ gìn caên moân vaø aên bieát löôøng ñuû. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø thieáu giôùi, thieáu kieán. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø phaù giôùi, phaù kieán. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø ñuû giôùi, ñuû kieán. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø tònh giôùi, tònh kieán. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø thaáy ñuùng, nhö lyù thuø thaéng.

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 1 15

Laïi coù hai phaùp, ñoù laø chaùn ñuùng, nhö lyù thuø thaéng. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø ñoái vôùi phaùp thieän chaúng möøng ñuû vaø ñoái vôùi söï ñoaïn döùt chaúng ngaên trôû. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø Xa-ma-tha vaø Tyø-baùt-xaù-na. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø saùng suoát vaø giaûi thoaùt. Laïi coù hai phaùp, ñoù laø trí taän vaø trí voâ sinh. Trong ñaây coù hai phaùp: Ñoù goïi laø danh - saéc. Hoûi: Theá naøo laø danh? Ñaùp: Ñoù laø thoï uaån, töôûng uaån, haønh uaån, thöùc uaån cuøng hö khoâng traïch dieät vaø phi traïch dieät, ñoù goïi laø danh. Hoûi: Theá naøo laø saéc? Ñaùp: Thaân töù ñaïi (ñaát, nöôùc, gioù, löûa) vaø söï taïo ra saéc chaát. Laïi coù hai phaùp: Ñoù goïi laø voâ minh vaø höõu aùi. Hoûi: Voâ minh laø gì? Ñaùp: Nhö trong Luaän Phaùp Uaån noùi. Hoûi: Höõu aùi laø gì? Ñaùp: Caùc söï tham lam ôû coõi Saéc vaø Voâ saéc vì tham lam neân caát chöùa, giöõ gìn, ñam meâ ñaém vöôùng vaø yeâu thöông chaáp nhieãm, ñoù laø höõu aùi. Laïi coù hai phaùp: Ñoù laø coù thaáy (höõu kieán) vaø khoâng thaáy (voâ kieán). Hoûi: Coù thaáy laø sao? Ñaùp: Nhö baûo coõi theá gian cuûa ta laø thöôøng coøn. Do ñoù phaùt khôûi söï nhaän chòu ham thích nhìn thaáy, thì goïi ñoù laø coù thaáy. Hoûi: Khoâng thaáy laø sao? Ñaùp: Nhö baûo coõi theá gian cuûa ta laø ñoaïn dieät do ñoù khôûi leân söï nhaän chòu ham thích nhìn thaáy, ñoù goïi laø khoâng thaáy. Laïi coù hai phaùp: Goïi laø khoâng hoå, khoâng theïn. Hoûi: Khoâng hoå laø sao? Ñaùp: Nhö Theá Toân ñaõ noùi: “Keû khoâng bieát

xaáu hoå laø ñoái vôùi caùc vieäc ñaùng xaáu hoå maø laïi khoâng bieát xaáu hoå. Caùc vieäc ñaùng xaáu hoå ñoù laø söï xaáu xa ñoäc aùc, chaúng laønh, laïi tuøy thuaän theo caùc thoùi oâ nhieãm xen taïp, tuøy thuaän vaøo kieáp sau bò caùc khoå naõo dò thuïc vaø tuøy thuaän theo cuoäc soáng ôû vò lai vôùi sinh, giaø, cheát, roài sau naày khi caùc vieäc aùc xaáu xa chaúng toát laønh sinh ra nhöng khoâng bieát xaáu hoå, khoâng coù ñieàu xaáu hoå, khoâng töï xaáu hoå rieâng mình, khoâng treõn (trô treõn), khoâng bò laøm treõn, khoâng coù hoå theïn, khoâng toân suøng kính troïng ai, khoâng ñöôïc toân suøng kính troïng, khoâng tuøy thuoäc ngöôøi khaùc, khoâng coù keû khaùc tuøy thuoäc

mình, ñoái vôùi mình luùc naøo cuõng luoân töï taïi khoâng heà bieát sôï seät aùy naùy... ñoù goïi laø khoâng xaáu hoå". Hoûi: Khoâng theïn laø sao? Ñaùp: Nhö Theá Toân ñaõ noùi: "Khoâng bieát theïn, ñoái vôùi caùc vieäc ñaùng hoå theïn maø chaúng sinh loøng hoå theïn. Vieäc ñaùng hoå theïn ñoù laø caùc vieäc xaáu xa aùc ñoäc chaúng thieän cho ñeán tuøy thuaän coù thaân thôøi vò lai vôùi ñuû caû sinh, giaø, cheát, vaø sau naày khi caùc söï xaáu xa chaúng toát laønh sinh ra thì khoâng bieát hoå theïn, khoâng coù ñieàu kieän hoå theïn, chaúng töï theïn rieâng mình, khoâng bieát hoå theïn, khoâng coù ñieàu hoå theïn, cuõng chaúng bieát töï hoå theïn rieâng. Ñoái vôùi caùc toäi loãi ñaõ laøm maø chaúng heà bieát sôï haõi lo laéng, chaúng thaáy coù ñieàu chi sôï seät boái roái caû. Ñoù goïi laø chaúng bieát theïn". Laïi coù hai phaùp: Ñoù laø bieát hoå, bieát theïn. Hoûi: Bieát hoå laø sao? Ñaùp: Nhö Theá Toân ñaõ noùi: "Coù keû bieát hoå laø ñoái vôùi caùc vieäc ñaùng xaáu hoå thì sinh loøng xaáu hoå. Vieäc ñaùng xaáu hoå ñoù laø nhöõng vieäc xaáu xa chaúng thieän, cho ñeán tuøy thuaän, ñeán cuoäc soáng ôû töông lai coù ñuû sinh, giaø, cheát. Vaø sau naày khi caùc vieäc xaáu xa chaúng toát laønh sinh ra thì coù bieát xaáu hoå, coù ñieàu xaáu hoå, coù töï bieát xaáu hoå rieâng. Coù sai khieán, bò sai khieán, coù sai laàm rieâng. Coù toân suøng kính troïng vaø ñöôïc toân suøng kính troïng, coù tuøy thuoäc vaø ñöôïc ngöôøi khaùc tuøy thuoäc. Ñoái vôùi söï töï taïi thì bieát sôï seät, ñoù goïi laø bieát xaáu hoå". Hoûi: Bieát theïn laø sao? Ñaùp: Nhö Theá Toân ñaõ noùi: "Coù nhöõng keû bieát theïn laø ñoái vôùi caùc vieäc ñaùng hoå theïn thì sinh loøng hoå theïn. Vieäc ñaùng hoå theïn töùc laø caùc vieäc xaáu xa ñoäc aùc chaúng toát laønh, cho ñeán gaây neân kieáp soáng ôû vò lai vôùi sinh, giaø, cheát. Vaø sau naày khi caùc vieäc aùc chaúng laønh ñoù sinh ra thì bieát hoå theïn, coù hoå theïn rieâng mình. Bieát hoå theïn caùc ñieàu ñaõ hoå theïn, coù söï hoå theïn rieâng mình. Ñoái vôùi caùc toäi aùc loãi laàm ñaõ gaây ra thì bieát sôï seät aùy naùy lo laéng, thaáy ñöôïc caùc vieäc ñaùng e deø sôï seät. Ñoù laø bieát theïn". Laïi coù hai phaùp: Ñoù laø lôøi noùi xaáu aùc vaø baïn xaáu aùc. Hoûi: Theá naøo laø lôøi noùi xaáu aùc? Ñaùp: Nhö Luaän Phaùp Uaån noùi. Hoûi: Theá naøo laø baïn xaáu aùc? Ñaùp: Cuõng trong Luaän Phaùp Uaån ñaõ noùi. Laïi coù hai phaùp: Ñoù laø lôøi noùi laønh vaø baïn laønh. Hoûi: Lôøi noùi laønh laø sao? Ñaùp: Trong cuøng moät haïng ngöôøi, ngheà nghieäp, khi naøo caàn thaân

thieát chæ baøy daïy baûo nhau thì cuøng thaân thieát giuùp nhau ñeå ñöôïc nhö nhau. Khi naøo caàn duøng maãu möïc, thì cuõng tuøy thuaän maø thöïc hieän. Ñoái vôùi ngöôøi khaùc coù taøi ñöùc thì moät loøng kính troïng toân quyù, tin töôûng giao teá qua laïi ñeå trôû thaønh nhoùm baïn hieàn, ñuùng nhö phaùp maø khuyeân baûo nhau nhö noùi töø nay trôû ñi chôù laøm xaáu thaân nghieäp, chôù laøm xaáu ngöõ nghieäp, chôù laøm xaáu yù nghieäp, chôù laøm, soáng theo noù. Chôù neân gaàn guõi vôùi caùc baïn xaáu. Chôù neân gaây taïo caùc nghieäp aùc seõ bò ñoïa vaøo ba ñöôøng döõ. Cöù nhö theá maø khuyeân raên daïy baûo nhöõng lôøi hay yù ñeïp ñuùng luùc, ñuùng nôi. Coøn ñoái vôùi caùc vieäc tu haønh ñaïo phaùp thì caàn neân tuøy thuaän maø gia coâng beàn bæ kheùo leùo nhö maøi giuõa ngoïc quyù, ñeå ñaïo ñöùc ngaøy caøng trôû neân toân quyù ñeïp ñeõ hôn. Haõy giuùp ñôõ baïn beø nhöõng taøi saûn quyù baùu lôùn lao baèng nhöõng lôøi khuyeân raên daïy baûo quyù baùu, cuøng nhau meán yeâu, chia ngoït xeû buøi ñoàng caûm, ñoàng sôû thích, cuøng tin töôûng giuùp ñôõ nhau heát loøng. Chaúng laáy troäm, caùi gì cho môùi laáy ñaøng hoaøng. Khoâng neân choáng cöï nghòch thuø cuõng khoâng baét beû, choáng baùng cheâ bai nhau, hay baøi baùc haát huûi nhau taøn teä... Ñoù laø lôøi noùi laønh. Hoûi: Coøn baïn laønh laø theá naøo? Ñaùp: Nhö Luaän Phaùp Uaån noùi. Laïi coù hai phaùp: Ñoù laø kheùo leùo gaây toäi vaø kheùo leùo thoaùt toäi. Hoûi: Theá naøo laø kheùo leùo gaây toäi? Ñaùp: Toäi töùc laø coù naêm thöù toäi cuûa thaân nguõ uaån. Naêm thöù toäi ñoù laø: 1. Laø hôn ngöôøi khaùc. 2. Nhieàu thöù khaùc. 3. Laø ñoïa vaøo ñòa nguïc bò naáu ñoát. 4. Laø ñoái thuù. 5. Laø laøm aùc. Kheùo gaây toäi töùc laø ñuùng nhö thaät maø thaáy bieát: Thaày Bí-soâ phaïm toäi hôn ngöôøi laø nhö theá, thaày Bí-soâ phaïm nhieàu toäi khaùc laø nhö theá, thaày Bí-soâ phaïm toäi chöng naáu laø nhö theá, thaày Bí-soâ phaïm toäi ñoái thuù laø nhö theá, thaày Bí-soâ phaïm toäi laøm aùc laø nhö theá. Laïi caàn phaûi nhö thaät maø thaáy bieát: Thaày Bí-soâ ñaõ khôûi leân phaïm toäi hôn ngöôøi. Thaày Bí-soâ ñaõ khôûi leân phaïm nhieàu thöù toäi khaùc. Thaày Bí-soâ ñaõ khôûi leân phaïm toäi bò ñoïa vaøo nôi naáu ñoát. Thaày Bí-soâ ñaõ khôûi leân phaïm toäi ñoái thuù. Thaày Bí-soâ ñaõ khôûi leân phaïm toäi laøm aùc. Laïi caàn phaûi nhö thaät maø thaáy bieát: Thaày Bí-soâ naày ñaõ phaïm toäi hôn ngöôøi nhö theá. Thaày Bí-soâ naày ñaõ phaïm nhieàu toäi khaùc nhö theá. Thaày Bí-soâ naày ñaõ phaïm toäi chöng naáu nhö theá. Thaày Bí-soâ naày ñaõ

phaïm toäi ñoái thuù nhö theá. Thaày Bí-soâ naày ñaõ phaïm toäi laøm aùc nhö theá. Laïi caàn phaûi nhö thaät maø thaáy bieát: Thaày Bí-soâ naày ñaõ khôûi leân phaïm toäi hôn ngöôøi. Thaày Bí-soâ naày ñaõ khôûi leân phaïm nhieàu toäi khaùc. Thaày Bí-soâ naày ñaõ khôûi leân phaïm toäi chöng naáu. Thaày Bí-soâ naày ñaõ khôûi leân phaïm toäi ñoái thuù. Thaày Bí-soâ naày ñaõ khôûi leân phaïm toäi laøm aùc. Laïi phaûi nhö thaät maø thaáy bieát: Caùc thaày Bí-soâ ñaõ phaïm toäi hoaëc naëng hay nheï, hoaëc saâu hay caïn, hoaëc coù dö hay khoâng dö, hoaëc che giaáu hay khoâng che giaáu, hoaëc roõ raøng hay khoâng roõ raøng, hoaëc ñaõ phaùt loà hay chöa phaùt loà, hoaëc ñaõ dieät tröø heát hay chöa dieät tröø heát, hoaëc coù theå noùi hay

khoâng noùi ñöôïc, hoaëc laøm ñöôïc hay chaúng theå laøm ñöôïc. Nhö theá maø gaây taïo ra caùc thöù toäi, laø ñaõ hieåu roõ raøng, hieåu taát caû, hieåu moïi vieäc gaàn guõi, hieåu roõ khaép moïi nôi, thaáy mình hieåu bieát löôïng ñònh kyõ, saùng suoát, tueä haïnh hieåu bieát thoâng toû Tyø-baùt-xaù-na... ñoù goïi laø kheùo leùo gaây toäi. Hoûi: Theá naøo laø kheùo leùo thoaùt toäi? Ñaùp: Toäi laø naêm thöù toäi cuûa thaân nguõ uaån. Nhö tröôùc ñaõ noùi roõ. Caùc toäi kheùo leùo, nghóa laø ñuùng nhö thaät maø hieåu bieát vôùi boán toäi sau ñaây thì coù theå thoaùt ra, ñoù laø: caùc thöù khaùc, chöng naáu, ñoái thuù, laøm aùc. Vieäc thoaùt ra nhö theá naøo? Nhö noùi theá naày: Toâi laø... (nhö theá), töø tröôùc nay chöa heà baøy toû cuøng ai. Hoâm nay toân xin noùi lôøi naày ñeå trình baøy vieäc ñoù. Vôùi toäi loãi nhö theá nay xin thöa baøy... Toâi vöøa trình baøy xong, nay xin phaùt loà saùm hoái. Ñoái vôùi toäi nhö theá, nay xin laøm ñuùng theo phaùp ñaõ ñöôïc quy ñònh. Neáu khoâng phaùt loà saùm hoái thì chaúng ñöôïc tieâu tröø. Neân hoâm nay toâi xin trình baøy roõ raøng caùc vieäc nhö theá vaø xin chaân thaønh phaùt loà saùm hoái ñuùng nhö ñieàu quy ñònh vôùi toäi loãi nhö theá... nay phaùt loà saùm hoái nhö theá roài thì toäi loãi kia seõ ñöôïc tieâu tröø. Vaø nhö theá laø bieát ñöôïc raèng mình ñaõ thoaùt ra caùc toäi loãi..., cho ñeán Tyø-baùt-xaù- na. Ñoù goïi laø thoaùt toäi moät caùch kheùo leùo.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.